

НОВИЙ НОБЕЛІВСЬКИЙ ЛАУРЕАТ

2013 року письменниці Еліс Енн Манро вперше в історії канадської літератури було присуджено Нобелівську премію з літератури як “майстрові сучасного оповідання”. На сторінках канадських видань часто зустрічається думка про те, що літературу цієї країни творять жінки-письменниці. Справді, Маргарет Етвуд, Маргарет Лоренс, Керол Шілдс, Меріон Енджел, Маві Галлан та багато інших відіграють значну роль у формуванні канадської літератури, позиціонуванні її як однієї з провідних у світі. Серед цих авторок належне місце впродовж років посідає “дуже канадська письменниця” Еліс Енн Манро (Alice Ann Munro, нар. 1931 р.) – новелістка, оповідання якої перекладено понад двадцятьма мовами. Її збірки (а всього їх 18) “Танок щасливих тіней” (1968), “А хто ти, власне, така?” (1978), “Шлях кохання” (1986) було відзначено найвищою в Канаді премією Генерал-Губернатора, за збірки “Кохання хорошої жінки” (1998) та “Втікач” (2004) Е. Манро стала

лауреат престижної премії Гіллер, а 2009 року отримала міжнародну Букерівську премію. Деякі її твори були екранізовані: “Хлопчики та дівчатка” (1983), “Життя дівчат та жінок” (1994), “На межі безумства” (2002), “Далеко від неї” (2006). Е. Манро – закордонний почесний член Американської Академії мистецтв та літератури, кавалер Ордена мистецтва та літератури, відзначена нагородами Королівського товариства Канади та Національного мистецького клубу США.

Подорожуючи (та працюючи як письменник-резидент в університеті Квінсленду) в Австралії, Китаї, країнах Скандинавії, що допомогло їй ознайомитися зі здобутками світової культури, письменниця залишилася вірною традиціям канадської літератури з її особливою рисою – регіональною спрямованістю (С. Лікок, Р. Дейвіс, М. Лоренс). Так, місце дії її творів – графство Гурон, провінція Онтаріо, а твори, що змальовують цей топос, набули такого жанрового визначення, як “готика Південного Онтаріо”.

Часом за манерою письма канадська критика порівнює Е. Манро з А. Чеховим, зауважуючи в обох письменників стильову й формальну подібність, зокрема вторинність сюжету відносно акцентування на психологізмі персонажів. Приймаючи це порівняння з певними застереженнями, варто зазначити складність і своєрідну парадоксальність характерів персонажів Е.Манро, у змалюванні яких авторка висуває на перший план людські стосунки, “пропускаючи” їх крізь обставини буденного життя. У центрі уваги її ранніх оповідань – життєві проблеми молодих жінок, із часом їх місце посідають героїні середнього та похилого віку, які перебувають у складних життєвих обставинах. Ось чому коротка проза Е. Манро справедливо дорівнюється емоційній глибині жанру роману. У ній піднімаються глобальні питання людської екзистенції, що виводять її на рівень справжньої повноформатної прози.

Сподіваємося, що й український читач матиме можливість познайомитись із творчістю письменниці, яка здобула світове визнання.

Наталія Овчаренко
м. Київ

Отримано 18 жовтня 2013 р.

